

ŚRODKI UMOŻLIWIAJĄCE ZWALCZANIE TERRORYZMU LOTNICZEGO.

mgr Agnieszka Fortońska

Uniwersytet Śląski

Wydział Prawa i Administracji

Katedra Prawa Publicznego Międzynarodowego i

Prawa Europejskiego

afortonska@gmail.com

POJĘCIE TERRORYZMU LOTNICZEGO I JEGO GRANICE

DEFINICJE TERRORYZMU LOTNICZEGO:

- ◉ Według **A. Glena** terroryzm lotniczy to składowa terroryzmu, której działania skierowane są na organizacje, aparaturę, osoby prowadzące i korzystające z działalności lotniczej.
- ◉ Z kolei **Z. Garlicki** określał te zjawisko jako akty terroryzmu międzynarodowego, które stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa transportu lotniczego.
- ◉ Granice terroryzmu lotniczego :

Narażone na bezprawny atak terrorystyczny są m.in.:

- ◉ - **Porty lotnicze** - zagrożona jest strefa publiczna lotniska, do której ma dostęp każda osoba, niemająca statusu pasażera. Mimo, iż na tym terenie istnieje monitoring, to szybkość reakcji służb na jakiegokolwiek zagrożenie może być oprózniona.
- ◉ - **Pokład statku powietrznego**, a razem z nim pasażerowie oraz załoga. Urowadzenia samolotów cywilnych, czyli powietrzny *hijacking* został zapoczątkowany w 1931 roku, kiedy to maszyna lotnicza została opanowana przez peruwiańskich rewolucjonistów.

MIĘDZYNARODOWE PRAWO ANTYTERRORYSTYCZNE

- Konwencja chicagowska i załącznik 17,
- Konwencja o przestępstwach i niektórych innych czynach popełnionych na pokładzie samolotu powietrznego,
- Konwencja o zwalczaniu bezprawnego zawładnięcia statkami powietrznymi,
- Konwencja o zwalczaniu bezprawnych czynów skierowanych przeciwko bezpieczeństwu lotnictwa cywilnego,
- Protokół o zwalczaniu bezprawnych czynów przemocy w portach lotniczych obsługujących międzynarodowe lotnictwo uzupełniający Konwencję montrealską z 1971 r.,
- Konwencja pekińska z 2010 r., zastępująca Konwencję montrealską z 23 września 1971 r.,
- Protokół uzupełniający Konwencję o zwalczaniu bezprawnego zawładnięcia statkami powietrznymi, sporządzony w Pekinie dnia 10 września 2010 r.

PRAWO UNIJNE DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2320/2002,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) nr 300/2008 ,
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 272/2009,
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 185/2010 .

PRZEPISY KRAJOWE

- ◉ Prawo lotnicze (art. 2 oraz 186 - 189a)
- ◉ Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 31 lipca 2012 r. w sprawie Krajowego Programu Ochrony Lotnictwa Cywilnego

ŚRODKI OCHRONNE STOSOWANE W PORTACH LOTNICZYCH

- Nie mniej jednak zapewnienie bezpieczeństwa na we wszystkich etapach podróży pasażera może być utrudnione z uwagi na okoliczności, których nie można przewidzieć:
 - • możliwość współdziałania osoby planującej zamach z innym pracownikiem lotniska,
 - • rozwój techniki wykorzystywany przez terrorystów przy konstrukcji materiałów wybuchowych, których nie są w stanie wykryć detektory metali, czy urządzenia rentgenowskiej,
 - • możliwość dokonania samobójczego aktu przez członka załogi samolotu np. katastrofa lotu Germanwings 9525 w 2015 roku.

ŚRODKI OCHRONNE STOSOWANE W PORTACH LOTNICZYCH

- ⊙ Port lotniczy - miejsce, w którym zaczyna i kończy się podróż każdego pasażera;
- ⊙ Kontrola dokumentów tożsamości;
- ⊙ Kontrola bezpieczeństwa;
- ⊙ Kontrola bagażów - podręcznego i rejestrowanego; manualne sprawdzenie bagażów oraz rentgen;
- ⊙ Kontrola załóg lotniczych i pracowników lotniska;

ŚRODKI OCHRONNE STOSOWANE NA POKŁADZIE STATKÓW POWIETRZNEGO

- ◉ **Dyrektywa Rady nr 2004/82**, która zobowiązuje przewoźników lotniczych do przesyłania dodatkowych informacji o pasażerach (API-Advance Passenger Information);
- ◉ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego z 2016 r.** danych PNR (Passenger Name Record – Dane Rejestrowe Nazwisk Pasażerów).
- ◉ **ustawa Prawo lotnicze (art. 202a-202d)** implementowała obowiązek przekazywania informacji dotyczących pasażerów znajdujących się na pokładzie statków powietrznych, które będą lądowały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- ◉ Przewoźnik lotniczy po zakończeniu odprawy biletowo - bagażowej pasażerów konkretnego lotu, nie później niż w chwili startu przekazuje informację o osobach będących na pokładzie, komendantowi placówki Straży Granicznej, który przechowuje oraz usuwa dane (nie później niż po upływie 24 godzin od ich przekazania).

ŚRODKI OCHRONNE STOSOWANE NA POKŁADZIE STATKÓW POWIETRZNEGO

- Ponadto stosowanymi środkami zapewniającymi bezpieczeństwo na pokładzie statku powietrznego są:
 - • umieszczanie uzbrojonych funkcjonariuszy,
 - • szkolenie załóg lotniczych na wypadek bezprawnej ingerencji z zewnątrz,
 - • wydzielenie miejsca dla załogi oddzielonego pancernymi drzwiami.

PODSUMOWANIE

- ◉ Cel społeczności międzynarodowej - zwalczanie wszelkich bezprawnych aktów skierowanych w stronę osób, czy mienia państwa.
- ◉ Prawo lotnicze dotyczące bezpieczeństwa - przepisy spisane „krwią”.
- ◉ Wraz z rozwojem technik stosowanych przez terrorystów, lotnictwo cywilne będzie stosowało nowe metody ochrony pasażerów.
- ◉ Zagrożenie cyberatakami terroryzmu lotniczego na systemy zainstalowane zarówno na statku powietrznym, jak i w porcie.
- ◉ Każdy bezprawny akt terrorystów będzie pociągał za sobą wspólne działania państw, których głównym celem jest zwalczanie terroryzmu lotniczego oraz zwiększenie bezpieczeństwa transportu lotniczego.

**DZIĘKUJĘ ZA
UWAGĘ !**

